

Jaarverslag 2016 & Onderzoeksprogramma 2017

Januari 2017

Jaarverslag 2016

► Rekenkamerbrief Sport op Orde

Conclusies en aanbevelingen

In april 2016 hebben wij de Rekenkamerbrief 'Sport op Orde' gezonden aan de gemeenteraad. Deze brief bevatte de voornaamste onderzoeksbevindingen van het deskresearch dat door de Rekenkamer zelf is uitgevoerd. Daarnaast bevatte de brief een studie van het extern onderzoeksbureau Drijver en Partners naar de potentiële verbetermogelijkheden binnen de exploitatie van het Sportbedrijf (ten aanzien van de zes grote binnensportaccommodaties).

In overstijgende zin heeft de Rekenkamer de onderstaande conclusies getrokken:

- 1. Het onderzoek toont aan dat er geen eenduidig beeld van het exploitatie van het Sportbedrijf en het daaruit voortvloeiende tekort kan worden opgesteld. Dat er geen eenduidig beeld is op te maken, is mede het gevolg van wijzigingen in de administratie en de toegepaste kostentoekening.*
- 2. De (administratieve) verwevenheid tussen de gemeente en het Sportbedrijf is groot. Deze verwevenheid staat op dit moment een proactieve exploitatie in de weg. Het verminderen van de verwevenheid vormt geen noodzakelijke, maar wel een belangrijke randvoorwaarde voor een efficiënte exploitatie van het Sportbedrijf.*
- 3. Door enerzijds de grote (administratieve) verwevenheid tussen de gemeente en het Sportbedrijf en anderzijds een aantal gewijzigde omstandigheden (onder andere afschaffing schoolzwemmen, vertrek Fontys-sporthogeschool, opening Drieburcht en de faillissementen van commerciële huurders) is geen eenduidig antwoord te geven op de vraag of de efficiëntie van de exploitatie de afgelopen jaren (2010-2105) is verbeterd.*
- 4. Het onderzoek van Drijver & Partners laat enkele verbetermogelijkheden zien welke nog binnen de bestaande kaders kunnen worden opgepakt. Binnen de huidige kaders is het echter niet mogelijk om het verschil tussen het begrote tekort en het werkelijke tekort van circa 1 miljoen euro volledig te dichten.*

Normaal gesproken formuleert de Rekenkamer op basis van het uitgevoerde onderzoek concrete aanbevelingen richtingen de raad en vertaald deze in een raadsvoorstel. Bij het onderhavige onderzoek heeft de Rekenkamer, gelet op het ex ante karakter van het onderzoek, hier nadrukkelijk niet voor gekozen. De Rekenkamer kan geen politieke voorstellen doen om het Sportbedrijf duurzaam financieel op orde te brengen. Dat is de stap die nu wel gezet moet gaan worden. Met dit onderzoek beoogde de Rekenkamer wel ex ante inzichten te kunnen aanbieden, waarmee de gemeenteraad in de gelegenheid is gesteld om tot een afgewogen besluit te komen. Op deze manier blijven de taken van de gemeenteraad (kaders stellen en controleren) en de Rekenkamer (de raad ondersteunen bij het uitvoeren van zijn controlerende taak) goed gescheiden.

► Opstart onderzoek Sturing Wmo

Kort voor de zomer van 2016 bleken veel gemeenten moeite met het verkrijgen van een goedkeurende accountantsverklaring voor de uitgaven met betrekking tot de 3D's. De grootste problemen deden zich voor bij de afwikkeling van de persoonsgebonden budgetten (Pgb's) en de contracten tussen gemeenten en zorgaanbieders (ZIN). Mede op basis van een gesprek met de accountant van de gemeente Tilburg alsmede een groeps gesprek met diverse raadsleden (september 2016), heeft de Rekenkamer Tilburg besloten om onderzoek te gaan doen naar sturing op de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo2015). Daarbij beperkt de Rekenkamer zich tot de inkoop van de contracten voor Maatwerkvoorziening individuele begeleiding. De volgende onderzoeksvraag staat centraal in het onderzoek:

Functioneert de keten van beleid, inkoop, toeleiding en uitvoering met de betrekking tot de WMO maatwerkvoorzieningen begeleiding (ZIN en PGB) zodanig dat de beoogde beleidsdoelstellingen in de praktijk ook daadwerkelijk gerealiseerd worden?

► Bijeenkomst Brabantse Rekenkamer(commis)sie's :de Rekenkamer in 2020

In juni 2016 heeft de Rekenkamer Tilburg (in het Deprez gebouw) opgetreden als gastheer voor een bijeenkomst met de besturen en ambtelijke ondersteuning van de Rekenkamer(commis)sie's van Eindhoven, Breda, Den Bosch en de Zuidelijke Rekenkamer. Tijdens een interactieve sessie is door de aanwezigen nagedacht over het thema 'de Rekenkamer 2025'. Er zijn verschillende toekomstscenario's ontwikkeld en bediscussieerd. Naast het feit dat het een inhoudelijke interessante exercitie was, hebben de verschillende leden van de Rekenkamer(commis)sie's nader kennis met elkaar kunnen maken en hun ervaringen met het rekenkamerwerk kunnen uitwisselen. De Rekenkamer Tilburg is voornemens om in 2017 weer een dergelijke inspiratie/netwerkbijeenkomst te organiseren.

Financieel beeld 2016

Beschikbaar budget en realisatie 2010 t/m 2016

		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
<i>Jaarlijks budget</i>	Salaris & vergoedingen	116.000	107.000	108.500	110.300	110.600	114.400	115.441
	Onderzoeksbudget	25.000	25.000	26.000	26.000	26.000	26.000	26.000
	Overheveling budget 2009	25.000	-	-	-	-	-	-
	Overige kosten	0	0	0	0	0	0	0
	Aandeel corporate overhead	0	0	0	0	0	28.316	30.057
	Totaal budget RKT		166.000	132.000	134.500	136.300	136.600	168.716
<i>Realisatie</i>	Salaris & vergoedingen	116.034	105.176	105.713	112.349	113.720	114.115	114.670
	Onderzoeksuitgaven	26.182	17.686	25.037	24.342	567	7.660	11.350
	Overige kosten	2.701	1.336	-	-	-	-	-
	Bijdrage corporate overhead						24.985	24.255 ¹
	Totaal uitgaven		144.917	124.198	130.750	136.691	114.287	146.760
Exploitatiewerschil		+ 21.083	+ 7.802	+ 3.750	- 391	+ 22.213	+ 21.956	+ 21.223

Sinds 2015 wordt er op gemeentelijk niveau gewerkt met een nieuwe kostentoerekening. Met ingang van 2015 krijgt de Rekenkamer Tilburg een doorbelasting voor de corporate overhead. Deze doorbelasting vond t/m 2014 nog niet plaats.

¹ Gegevens ingeschat eind nov. 2016. Definitieve doorbelasting in voorjaar 2017.

Onderzoeksprogramma 2017

► Afronding onderzoek Sturing Wmo maatwerkvoorzieningen begeleiding

Inmiddels is de Rekenkamer Tilburg het onderzoek naar de sturing van de Wmo opgestart. Op dit moment voeren wij de interviewgesprekken met ambtenaren, toegangsmedewerkers, zorgaanbieders en cliënten. Op verzoek van een aantal raads- en commissieleden, zullen we de onderzoeksbevindingen voor de 'Dag van de Verantwoording' (mei 2017) beschikbaar stellen aan de gemeenteraad.

Resultaat: In het voorjaar van 2017 presenteren we de onderzoeksbevindingen en conclusies van het lopende onderzoek naar de sturing op de Wmo maatwerkvoorzieningen individuele begeleiding.

► Omgevingswet (onderzoek met de B4-Rekenkamer(commissie)s

In 2013 hebben de Rekenkamer(commissie)s van Eindhoven, Tilburg, Breda en Den Bosch gezamenlijk onderzoek gedaan naar de kaderstellende en controlerende rol van de raad bij de decentralisatie van de Jeugdzorg. Eind 2015 hebben de voorzitters van de Rekenkamer(commissie)s naar elkaar uitgesproken, graag opnieuw een gezamenlijk onderzoek² op te pakken. Een gezamenlijk onderzoek heeft volgens de betrokken Rekenkamer(commissie)s zeker meerwaarde. In de eerste plaats voor de gemeenteraden. De grote (centrum)gemeenten hebben veelal een vergelijkbare rol in regionaal verband. De vraagstukken die spelen binnen de verschillende gemeenteraden zijn dan ook niet uniek. Door in vier steden gezamenlijk volgens eenzelfde onderzoeksopzet Rekenkameronderzoek uit te voeren, creëren we meerwaarde. Onderzoeksresultaten worden onderling vergelijkbaar en er zijn goed lessen te trekken. In de tweede plaats heeft gezamenlijk onderzoek ook voor de betrokken rekenkamer(commissie)s zelf voordelen. Door gezamenlijk op te treden leer je van elkaars aanpak en bundel je denkkraft en onderzoekscapaciteit. Komende maanden benutten we om te bezien of er een gezamenlijk onderzoek kan worden gestart met als thema de invoering van de Omgevingswet. We gaan ons daarbij richten op het burgerperspectief. De secretarissen van de vier Rekenkamer(commissie)s werken in gezamenlijkheid mogelijke onderzoek varianten uit.

Resultaat: In 2017 besluiten wij of er gezamenlijk onderzoek B4-Rekenkamer(commissie)s komt naar de invoering van het omgevingswet en het burgerperspectief.

---

² Mogelijk dat bij een toekomstig onderzoek ook nog middelgrote gemeenten aansluiten zoals Helmond en Oss.

► **Rode draden: Monitoring ontwikkelingen m.b.t. kwaliteit van de informatievoorziening en de sturing op de organisatiekosten/bedrijfsvoering.**

De Rekenkamer Tilburg heeft als rode draden benoemd: de kwaliteit van de informatievoorziening en de sturing op de organisatiekosten. Als Rekenkamer volgen/monitoren we de ontwikkelingen ten aanzien van beide onderwerpen op de achtergrond. Dit volgen/monitoren kan in de toekomst leiden tot bijvoorbeeld een (korte) rekenkamerbrief over deze thematieken.

► **Focus op de Regio Hart van Brabant**

Steeds meer gemeentelijke taken worden in regionaal verband uitgevoerd. Gemeenten werken samen omdat het moet vanwege wet- en regelgeving, omdat ze zich sterker kunnen profileren als regio in concurrentie met andere gemeenten of regio's, of omdat ze samen meer kwaliteit tegen minder kosten kunnen bereiken. De regio Hart van Brabant krijgt steeds meer vorm en inhoud. Aandachtspunt daarbij is de betrokkenheid van gemeenteraden bij regionale ontwikkelingen. De democratische zeggenschap en verantwoordelijkheid moeten volgens de Adviescommissie (Veer-)krachtig bestuur in Brabant, beter geborgd worden. De commissie beveelt aan om het onderwerp *governance* (sturing, controle en verantwoording) extra aandacht te geven.

Gelet op deze aanbeveling heeft de Rekenkamer Tilburg het initiatief genomen tot het organiseren van een gezamenlijk voorzittersoverleg. In december 2016 heeft deze bijeenkomst plaatsgevonden met de voorzitters van de Rekenkamer(commissie)s Dongen/Goirle/Loon op zand, Waalwijk, Oisterwijk en Heusden. Doel van dit initiatief was kennismaking, uitwisseling van ervaringen en het verkennen van mogelijkheden van vormen van samenwerking rondom thema's die op regionaal niveau spelen.

Resultaat: Onderlinge kennismaking Rekenkamercommissies Regio Hart van Brabant.